

Troje, een bestaande mythe

De stad Troje was lange tijd alleen bekend uit verhalen in de mythologie, zoals de oude Griekse heldendichten Ilias en Odyssee van Homerus en het Latijnse heldendicht Aeneis van Vergilius. Bekende elementen zijn de Trojaanse oorlog en het paard van Troje.

De oorlog ontstond volgens de mythe uit een twist tussen de godinnen Hera, Athene en Aphrodite, nadat de godin van de twist, Eris, hun een gouden appel gaf "voor de schoonste". De oppergod Zeus zond de vrouwen naar de Trojaanse koningszoon Paris, die oordeelde dat Aphrodite de schoonste was. In ruil daarvoor liet Aphrodite de mooie Helena, de vrouw van de Spartaanse koning Menelaos, verliefd worden op Paris. Nadat Paris Helena mee had genomen naar Troje, trokken alle Grieken gezamenlijk ten strijde tegen Troje. Na een tienjarige strijd verloren de Trojanen de oorlog van de Grieken door de list met het paard van Troje.

De Grieken bouwden een metershoog houten paard waarin ze soldaten verstopten: Odysseus zelf, Achilles' zoon Neoptolemus, Menelaos, Diomedes, Thessandrus, Stenelus, Acamos, Thoas, Machaon, Epeos en vele anderen. Het plan vereiste dat de Trojanen, in hun overwinningstroes het paard de stad in zouden slepen en zouden feesten, waarna ze kwetsbaar zouden zijn. De Grieken braken hun kamp op en deden of ze terug naar huis gingen. In werkelijkheid lieten ze hun schepen echter voor anker gaan bij het eiland Tenedos. Eén Griek was

achtergebleven, Sinon. De Trojanen kwamen buiten de stad en stonden stomverbaasd rond het paard. Ze vonden ook Sinon, die hen vertelde dat hij was achtergelaten door de Grieken en dat de Grieken naar huis waren. Uitgelaten haalden de Trojanen het paard naar Troje en een feest barstte los. De Trojanen lagen allemaal dronken te slapen en Sinon vond de tijd rijp om met een fakkel een teken te geven naar de schepen die even verderop lagen en bevrijdde zijn makkers uit het paard; dezen openden de poorten van de stad. De Trojanen, weliswaar in de meerderheid, hadden vanwege het verrassingseffect en de drank geen enkele kans en werden afgeslacht.

Heinrich Schliemann, naar eigen zeggen op basis van de Ilias begon in 1870 de opgravingen in de heuvel Hissarlik in Turkije, en vond daar het oude Troje. In die tijd stond de archeologie echter nog in de kinderschoenen; de uiterst zorgvuldige opgravingstechnieken, waardoor deze wetenschap vandaag gekenmerkt wordt, bestonden destijds nog niet. Schliemann ging dan ook onbekommerd en vrij grof te werk. Hij slaagde er echter wel degelijk in Troje te vinden, met goudschat en al. Schliemann dacht dat deze goudschat, bestaande uit gouden sieraden, de "Schat van Priamus" was. Tegenwoordig staat echter wel vast dat deze vondst veel ouder was dan het Troje van de Trojaanse Oorlog.

Schliemann smokkelde de gevonden schat uit Turkije. Hij schonk hem aan zijn geboortestad Berlijn. Op het einde van WO II werd de goudschat - samen met andere kunstvoorwerpen - door het Russische leger meegenomen uit het gebombardeerde Berlijn. Hij bleef decennialang

spoorloos. In de jaren negentig van de 20e eeuw werd bekend dat de "Priamus schat" al die tijd opgeslagen was in een geheime ruimte van het Pushkinmuseum te Moskou. In dit museum wordt hij thans tentoongesteld.

Hoewel het onomstotelijk is vast komen te staan dat de stad Troje echt bestaan heeft, riep de opgraving ook grote vragen op. Er werd namelijk niet één stad gevonden maar een heel stel steden boven op elkaar. Troje wordt verdeeld in 9 lagen, die elk zelf in nog weer meer bouwperiodes worden verdeeld. De oudste is van het 3e millennium v.Chr., de jongste uit de Byzantijnse tijd. De stad was dus meerdere malen verwoest en vervolgens op de puinhopen van de vorige weer opgebouwd. Niet alleen door oorlog werd de stad verwoest maar ook door aardbevingen en stadsbranden.

Vandaag de dag vermoeden de meeste wetenschappers dat op Troje VIIa het Troje van de Ilias is gebaseerd. De sporen van de verwoesting van Troje VIIa zijn consistent met wat men bij een inname na belegering zou verwachten, en de tijd (ca. 1180 VJ.) komt overeen met de traditionele datum van de Trojaanse Oorlog.

Troje (het huidige Hisarlik) lag bijzonder strategisch in het noordwesten van het huidige Turkije aan de Dardanellen.

Wel is er altijd een zekere mate van twijfel geweest of het opgegraven Troje wel groot genoeg was voor het Troje van de Griekse schrijvers.

Alhoewel Heinrich Schliemann meestal gezien wordt als de vinder van Troje, waren er enkele 'archeologen' voor hem geweest. Allereerst was er Charles McLaren die in 1822 al de suggestie wekte dat hij in Hisarlik de mogelijke locatie van Troje had gevonden. De geleerden in die tijd hechtten niet veel waarde aan zijn observaties, omdat zij ervan overtuigd waren dat de klassieke werken over Troje fictie waren.

